

ویژه نامه

همایش بررسی ابعاد سیاسی - حقوقی

فاجعه منا

شهریور ماه ۱۳۹۵ - قم المقدسه

محورهای همایش:

- * مسئولیت بین المللی دولت عربستان نسبت به فاجعه منا
- * سیاست خارجی کشورهای اسلامی و فاجعه منا
- * بحران های داخلی و منطقه ای عربستان و فاجعه منا
- * تحلیل بازتاب فاجعه منا در رسانه ها
- * راهکارهای حقوقی پیگیری فاجعه منا
- * راهکارهای دیپلماتیک پیگیری فاجعه منا

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی خبر داد:

همایش «بررسی ابعاد سیاسی - حقوقی فاجعه منا» در قم برگزار می شود

همایش «بررسی ابعاد سیاسی - حقوقی فاجعه منا» ۲۰ شهریورماه در قم برگزار می شود و سخنرانی معاون ارتباطات بین الملل دفتر مقام معظم رهبری، رییس دفتر تبلیغات اسلامی و نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت، برگزاری کمیسیون های تخصصی از جمله برنامه های این همایش است.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، حجت الاسلام و المسلمین نجف لک زایی، رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در نشست خبری «همایش بررسی ابعاد سیاسی - حقوقی فاجعه منا» که در سالن جلسات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی برگزار شد، در مورد محورهای برگزاری همایش اظهار داشت: دو محور سیاسی و حقوقی در بررسی های علمی مورد توجه قرار خواهد گرفت. از لحاظ سیاسی، عربستان در داخل کشور خود با بحران های مختلف روبرو است و به لحاظ منطقه ای با بحران هایی مثل تجاوز به یمن، حمایت از افراط گرایان و نیروهای تکفیری و مداخله در سوریه درگیر است. همچنین آل سعود بخشی از وقت خود را صرف ضربه زدن به مقاومت کرده که نمونه آن ارتباط با رژیم صهیونیستی است.

*رژیم سعودی نیروهای فاقد تجربه را به مدیریت حج گماشته است

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی افزود: رژیم سعودی منابع خود را متوجه بیرون از مرزهای خود نموده و از مدیریت مسائل حج بازمانده و نیروهای فاقد تجربه را به مدیریت حج گماشته است و این بی تجربهگی سوء مدیریتی را رقم زد که در نتیجه آن ۵ هزار و بنا بر آمار دیگر ۷ هزار نفر از حجاج کشورهای اسلامی در فاجعه منا شهید شدند و اگر کمیته حقیقت یاب تشکیل شود، آمارها بیشتر از این خواهد بود. سوء مدیریت آل سعود بعد از فاجعه هم ادامه پیدا کرد و آن ها نگذاشتند آمار دقیقی از شهدای فاجعه منا منتشر گردد.

وی در مورد ابعاد حقوقی فاجعه منا اظهار داشت: در کشورها و سازمان های حقوق بشری استانداردهای دوگانه ای وجود دارد. با اینکه هزاران نفر در این فاجعه درنداک شهید شدند، اما شاهد اقدام مناسبی از سوی دستگاه های حقوق بشری و کشورهای اروپایی که پیوسته از حقوق بشر دم می زنند، نبودیم و آنان در طول سال گذشته قراردادهای تسلیحاتی جدیدی با سعودی ها منعقد کرده و این رژیم را برای کشتار مردم منطقه و مردم کشور خود تجهیز کردند. همچنین واکنش مناسبی را در موضوع شهادت شیخ نمر از سوی کانون های حقوق بشری صورت نگرفت.

حجت الاسلام و المسلمین لک زایی آگاهی بخشی مردم در فاجعه منا را امری مهم معرفی کرد و افزود: باید بر افکار عمومی تکیه کرده و آن ها را آگاه کنیم تا مطالبه گر شوند و این مطالبه اهرم فشاری بر رژیم آل سعود شود تا مدیریت مناسبی به حجاج ارائه شود.

*تشریح برنامه های همایش بررسی ابعاد سیاسی - حقوقی فاجعه منا

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی اظهار داشت: همایش «بررسی ابعاد سیاسی - حقوقی فاجعه منا» در سه بخش تشکیل می شود، افتتاحیه همایش با قرائت قرآن کریم با نوای شهید محسن حاجی حسینی کارگر از شهدای منا آغاز می شود و حجت الاسلام و المسلمین قاضی عسکر، نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت و حجت الاسلام و المسلمین

دکتر احمد واعظی، رئیس دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم به سخنرانی می پردازند.

حجت الاسلام و المسلمین لک زایی افزود: بعد از مراسم افتتاحیه، کمیسیون های سیاسی و فقهی - حقوقی تشکیل می شود و دو پتل تخصصی «بررسی ابعاد سیاسی فاجعه منا» و «بررسی ابعاد حقوقی فاجعه منا» تشکیل و مقالات توسط اساتید و پژوهشگران ارائه می شود.

وی ادامه داد: در این همایش، ۱۲ مقاله به اساتید برجسته حوزه سیاسی و حقوقی سفارش داده شده بود که ۸ مقاله با موضوع «ابعاد سیاسی فاجعه منا» و ۴ مقاله با موضوع «ابعاد حقوقی فاجعه منا» به دبیرخانه همایش ارسال شده است و در هر پنل تخصصی، ۳ مقاله مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی بیان داشت: بعد از برگزاری کمیسیون های تخصصی، مراسم اختتامیه همایش «بررسی ابعاد سیاسی - حقوقی فاجعه منا» برگزار می شود و گزارشی از کمیسیون های سیاسی و فقهی - حقوقی فاجعه منا توسط رئیس کمیسیون ها ارائه می شود.

*سخنرانی معاون ارتباطات بین الملل دفتر مقام معظم رهبری در اختتامیه همایش

حجت الاسلام و المسلمین لک زایی تصریح کرد: در مراسم اختتامیه، حجت الاسلام و المسلمین محسن قمی، معاون ارتباطات بین الملل دفتر مقام معظم رهبری به سخنرانی می پردازند. وی یادآور شد: در مراسم اختتامیه همایش «بررسی ابعاد سیاسی حقوقی فاجعه منا»، دستاوردهای همایش از جمله مجموعه مقالات ارائه شده در همایش رونمایی می شود، همچنین فصلنامه های علمی پژوهشی که بخشی از مقالات را منتشر کردند، معرفی می شوند. رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی اضافه کرد: در این همایش نرم افزارهای محصولات همایش که در قالب های مختلف از جمله کتابخوان همراه پژوهان و همچنین نرم افزار پاسخ به شبهات وهابیت رونمایی می شود.

*تجلیل از چهار خانواده شهید فاجعه منا

حجت الاسلام و المسلمین لک زایی گفت: در مراسم اختتامیه همایش از خانواده ۴ تن از شهدای فاجعه منا از جمله آیت الله مویدی قمی، حجت الاسلام و المسلمین قلی پور گیلانی، ناصر قربان نیا و غضنفر رکن آبادی تجلیل می شود.

وی، قرائت بیانیه همایش «بررسی ابعاد سیاسی حقوقی فاجعه منا» را پایان بخش برنامه ها عنوان کرد و اظهار امیدواری کرد که این همایش سرآغاز یک رویکرد علمی پژوهشی نسبت به فجایعی که در سال های مختلف در مراسم حج رخ می دهد، باشد.

*سوء مدیریت عربستان در حج، غیرقابل تحمل و غیرقابل جبران است

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی تصریح کرد: فاجعه منا یکی از فجایعی است که در مراسم حج اتفاق افتاده است و متأسفانه تقریباً در همه سال هایی که مراسم حج برگزار شده است، فجایع مختلفی در مراسم حج اتفاق افتاده است که با سعه صدر مسلمانان روبرو شده است و مسلمانان این وقایع را حمل بر صحت کردند، در حالی که سوء مدیریتی که در مراسم حج سال گذشته وجود داشت، غیرقابل تحمل و غیرقابل جبران است.

حجت الاسلام و المسلمین لک زایی با بیان این که امت اسلامی فاجعه منا را فراموش نکنند، تأکید کرد: مهم ترین تدبیر برای جلوگیری از چنین جنایاتی این است که این فجایع به فراموشی سپرده نشود.

نشست رسانه‌ای همایش

جلسات شورای سیاست‌گذاری همایش

رئیس پژوهشکده حج و زیارت تبیین کرد:

اثرات پیوندهای استراتژیک غرب با آل سعود در بازتاب فاجعه منا

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، حجت الاسلام والمسلمین سیدمهدی علیزاده موسوی استادیار و رئیس پژوهشکده حج و زیارت در گفت و گو با خبرنگار ما درباره تأثیر نظام سیاسی و ساخت قدرت در عربستان سعودی بر فاجعه مناخاطر نشان کرد: یکی از ابعادی که می‌توان فاجعه منا را مورد بررسی قرار داد، تحلیل و بررسی این فاجعه از منظر ساختار قدرت و نظام سیاسی حاکم بر عربستان سعودی است. رئیس پژوهشکده حج و زیارت افزود: در این رویکرد، ساختار قدرت و نظام سیاسی عربستان، ویژگی‌هایی دارد که می‌تواند بخشی از چپستی و چرایی فاجعه منا را تفسیر کند.

وی با اشاره به مدل نظام سیاسی عربستان گفت: مدل نظام این کشور که مبتنی بر نوعی نظام پادشاهی وراثتی (تخصیص‌دار) است، پیامدهایی از قبیل بی‌اهمیتی به اصل فاجعه، پاسخگو نبودن، استیلائی رسانه‌ای، دیپلماسی مبتنی بر تهدید و تطمیع را به دنبال داشته است و ساختار دو رکنی قدرت (دیانت و سیاست) موجب مشروعیت‌سازی و برخورد ایدئولوژیک با حادثه شده است. حجت الاسلام والمسلمین علیزاده موسوی با بیان این که پیوندهای استراتژیک غرب با آل سعود، موجب همگرایی رسانه‌های غربی با دولت در انعکاس و بازتاب این حادثه شده‌اند، گفت: تأثیرات بعضی از متغیرهای موجود در زمان حادثه، همانند جنگ یمن، سوریه و چالش‌های ناشی از انتقال قدرت را نباید نادیده گرفت.

رئیس پژوهشکده حج و زیارت گفت: پیامدهایی از قبیل بی‌اهمیتی به اصل فاجعه، پاسخگو نبودن، استیلائی رسانه‌ای، دیپلماسی مبتنی بر تهدید و تطمیع را به دنبال داشته است و ساختار دو رکنی قدرت (دیانت و سیاست) موجب مشروعیت‌سازی و برخورد ایدئولوژیک با حادثه شده است.

عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه شهید بهشتی تبیین کرد:

عواملی که عربستان را در تنگنای امنیتی قرار داده است

سعودی‌ها با تشکیل دولت شیعی در عراق، گسترش نفوذ ایران در منطقه، بیداری اسلامی و فروپاشی رژیم‌های خودکامه، تحولات سوریه، یمن و بحرین، خود را در نوعی تنگنای امنیتی می‌بیند که با توافق هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران با ۵+۱ تشدید می‌گردد. وی افزود: برای خروج از این وضعیت و تأمین امنیت منطقه‌ای خود، دست به اقداماتی زده است؛ از جمله حمایت از داعش و گروه‌های مسلح ضد دولت بشار اسد در سوریه و دخالت در عراق، فرستادن نیرو به بحرین و سرکوب قیام مردمی بر ضد رژیم آل خلیفه، حمله نظامی به یمن برای سرکوب انصار الله و بازگرداندن دولت مورد حمایت خود (منصور هادی)، همکاری و همفکری پشت پرده با رژیم صهیونیستی، خرید گسترده تسلیحات پیشرفته از غرب و آمریکا، کارشنکی

در پرونده هسته‌ای ایران و کاهش قیمت نفت که یکی از دلایل آن می‌تواند آوردن فشار بر ایران و روسیه به عنوان متحدان دولت سوریه باشد. دکتر پوراحمدی تصریح کرد: با وجود این، تمام این اقدامات هزینه‌های گسترده سیاسی - امنیتی، اقتصادی و اجتماعی را برای این رژیم در پی داشته که به ناکارآمدی داخلی دولت عربستان از جمله در فاجعه منا در حج ۱۴۳۶ قمری، به خطر افتادن استان‌های جنوبی عربستان که هم‌مرز با یمن بوده، بروز حوادث تروریستی در داخل عربستان، بحران جانشینی و بروز رقابت میان شاهزادگان سعودی، بحران اقتصادی و کسری بودجه، اعتراضات و ناآرامی‌های اجتماعی داخلی علیه سیاست‌ها و اقدامات رژیم آل سعود در منطقه منجر گردیده است.

استاد و عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه شهید بهشتی گفت: سعودی‌ها با تشکیل دولت شیعی در عراق، گسترش نفوذ ایران در منطقه، بیداری اسلامی و فروپاشی رژیم‌های خودکامه، تحولات سوریه، یمن و بحرین، خود را در نوعی تنگنای امنیتی می‌بیند که با توافق هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران با ۵+۱ تشدید می‌گردد.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، دکتر حسین پوراحمدی استاد و عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه شهید بهشتی در گفت و گو با خبرنگار ما درباره «تأثیر بحران‌های منطقه‌ای عربستان بر فاجعه منا» خاطرنشان کرد: رژیم عربستان سعودی از بدو تأسیس برای تأمین امنیت خود، به قدرتهای خارجی [به‌ویژه ایالات متحده] متکی بوده است.

عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه شهید بهشتی با اشاره به عواملی که عربستان را تنگنای امنیتی قرار داده است، اظهار داشت:

مشاور دعاوی بین‌المللی بررسی کرد:

روش‌های مطالبه حقوق بازماندگان قربانیان فاجعه منا

فاجعه منا اظهار داشت: در این مقاله، پس از بازخوانی ماهیت فاجعه منا در آیین حقوق، به روش‌های مطالبه حقوق بازماندگان قربانیان این حادثه با توجه به ظرفیت‌های حقوق بین‌الملل، حقوق جمهوری اسلامی ایران و حقوق عربستان پرداخته‌ایم. وی گفت: در ارزیابی واقع بینانه، احقاق حقوق بازماندگان و خانواده قربانیان، مبتنی بر ظرفیت‌های حقوق داخلی و حقوق بین‌الملل است.

وکیلی به قابل پیگیری بودن فاجعه منا پرداخت و تصریح کرد: احقاق حقوق بازماندگان و خانواده قربانیان در چند عرصه قابل پیگیری خواهد بود: از طریق توسل به ظرفیت عهدنامه مودت ۱۳۰۸ میان ایران و سرزمین حجاز، توسل به کنوانسیون ۳۰۰۳ یونسکو درباره صیانت از میراث فرهنگی ناملموس جهانی و نیز اسناد به قانون شبه جرم خارجیان در آمریکا که مورد نقض حقوق بشر در فاجعه منا، تخلف از حقوق بین‌الملل عرفی شمرده می‌شود.

مشاور دعاوی بین‌المللی گفت: احقاق حقوق بازماندگان فاجعه منا از طریق توسل به ظرفیت عهدنامه مودت ۱۳۰۸ میان ایران و سرزمین حجاز، توسل به کنوانسیون ۳۰۰۳ یونسکو درباره صیانت از میراث فرهنگی ناملموس جهانی و نیز اسناد به قانون شبه جرم خارجیان در آمریکا که مورد نقض حقوق بشر در فاجعه منا، تخلف از حقوق بین‌الملل عرفی شمرده می‌شود.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، امیرساعت وکیلی وکیل دادگستری و مشاور دعاوی بین‌المللی در گفت و گو با خبرنگار ما درباره « بررسی ظرفیت‌های حقوقی در واکنش به فاجعه منا در مناسک حج سال ۱۳۹۴ » خاطرنشان کرد: پس از وقوع فاجعه منای سال ۱۳۹۴ و جان باختن حدود پانصد نفر از حجاج ایرانی، احقاق حقوق بازماندگان قربانیان از بحث‌های قابل توجه به شمار می‌آید. مشاور دعاوی بین‌المللی با اشاره به مقاله ارائه داده خود به همایش بررسی ابعاد سیاسی و حقوقی

دانشیار روابط بین الملل گروه علوم سیاسی دانشگاه اصفهان:

بحران های عربستان بر روندهای حاکم و تعاملات آن تأثیر گذار هستند

بحران های جامعه عربستان چه تأثیری بر بروز فاجعه منا و مدیریت آن داشته است؟ گفت: بررسی ها نشان می دهد بحران ها و چالش های موجود در جامعه عربستان، موجب ناکارآمدی دولت این کشور در ممانعت از بروز این فاجعه، به ویژه مدیریت آن شده است.

یزدانی با اشاره به مقاله ارائه داده به همایش بررسی ابعاد سیاسی و حقوقی فاجعه منا اظهار داشت: پرسش این مقاله آن است که بحران های جامعه عربستان چه تأثیری بر بروز فاجعه منا و مدیریت آن داشته است؟ بررسی ها نشان می دهد بحران ها و چالش های موجود در جامعه عربستان، موجب ناکارآمدی دولت این کشور در ممانعت از بروز این فاجعه، به ویژه مدیریت آن شده است.

گونگونی با یکسری از بحران ها روبه روست که به طور قطع بر سیاست های رژیم آل سعود، کارآمدی و مدیریت آن، روندهای حاکم و تعاملات آن با محیط پیرامونی تأثیر گذار هستند.

وی تصریح کرد: نوع نظام سیاسی و ساخت غیردموکراتیک حاکم بر جامعه عربستان، ساختار قدرت در آن و سازوکارهای سنتی پدربزرگان در این کشور سبب ساز مجموعه ای از بحران های گوناگون شده است که با تأثیر منفی بر توان و کارآمدی رژیم آل سعود، سبب بروز حوادث فاجعه انگیزی همچون حادثه منا سال ۱۴۳۶ و ناتوانی در مدیریت مؤثر آن شده اند.

یزدانی با بیان این که پرسش مقاله ارائه شده آن است که

دانشیار روابط بین الملل گروه علوم سیاسی دانشگاه اصفهان به نقش بحران های عربستان بر وقوع فاجعه منا پرداخت و گفت: اصولاً بحران ها و چالش های هر جامعه بر استراتژی ها، سیاست ها و روندها و جریان های حاکم در آن کشور و نیز مدیریت در آن جامعه تأثیر دارد.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، عنایت الله یزدانی دانشیار روابط بین الملل گروه علوم سیاسی دانشگاه اصفهان در گفت و گو با خبرنگار ما درباره تأثیر بحران های داخلی عربستان بر وقوع و مدیریت فاجعه منا خاطرنشان کرد: اصولاً بحران ها و چالش های هر جامعه بر استراتژی ها، سیاست ها و روندها و جریان های حاکم در آن کشور و نیز مدیریت در آن جامعه تأثیر دارد.

دانشیار روابط بین الملل گروه علوم سیاسی دانشگاه اصفهان درباره بحرانی های عربستان اظهار داشت: عربستان سعودی به عنوان یک جامعه سنتی، به دلایل

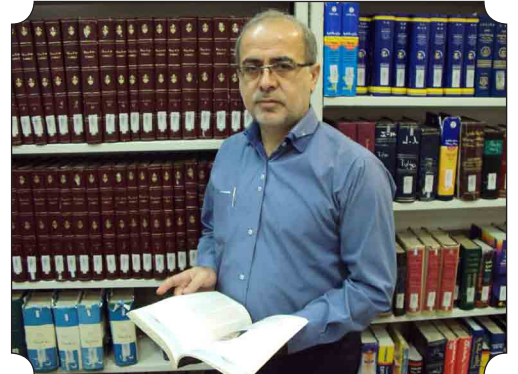
عضو هیئت علمی پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی:

روابط ایران و عربستان همواره معجونی از تضاد و وفاق بوده است

درباره جایگاه حج در روابط ایران و عربستان پس از انقلاب اسلامی ایران خاطرنشان کرد: روابط ایران و عربستان به علت حج، همواره با نوساناتی همراه بوده است؛ از این رو هم با تضاد تا قطع روابط فیما بین و هم با وفاق و همکاری تا حد دریافت اهدای نشان دولتی از مقامات عربستان پیش رفته است.

عضو هیئت علمی پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی افزود: برای ترسیم این فرازونشیب ها، تلاش شد با روش توصیفی - تحلیلی با رهیافت رئالیستی، علل و عوامل متعددی - همچون تفاوت ماهیت انقلاب ایران با ماهیت نظام سیاسی آل سعود مدعی رهبری جهان اسلام، نقش آمریکا و تأثیرپذیری عربستان از آن در امور حج، تفاوت جهان بینی آل سعود با جهان بینی تشیع، تفاوت ایدئولوژی و منطق نظام سیاسی عربستان از ایران در انجام مناسک حج - از جمله برائت از مشرکین - را برای پاسخگویی به پرسش این مقاله مطرح کنم که آیا حج منشأ بروز تنش و واگرایی یا همکاری در روابط سیاسی عربستان سعودی و جمهوری اسلامی ایران بوده است؟

وی با اشاره به در تضاد بودن همیشگی روابط ایران و عربستان اظهار داشت: فرضیه مقاله این است که تفاوت و تضاد در ماهیت دو نوع نظام سیاسی، یعنی ماهیت نظام سیاسی جمهوری اسلامی ایران برآمده از دیدگاه و مواضع امام خمینی (ره) به جایگاه حج از سویی و ماهیت نظام سیاسی عربستان برگرفته از دیدگاه و مواضع وهابیت و آل سعود از سوی دیگر، به واگرایی حاکمان عربستان از ایران منجر گردیده است؛ ولی در برهه ای نیز با رفتار برخی از مسئولان دو نظام سیاسی در سطح شخصی، به همکاری نیز منتهی شده است؛ بنابراین روابط ایران و عربستان همواره معجونی از تضاد و وفاق بوده است.

عضو هیئت علمی پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی با بیان این که روابط ایران و عربستان به علت حج، همواره با نوساناتی همراه بوده است، گفت: تفاوت و تضاد در ماهیت این دو نوع نظام سیاسی، به واگرایی حاکمان عربستان از ایران منجر گردیده است.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، رضا عیسی نیا استادیار و عضو هیئت علمی پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در گفت و گو با خبرنگار ما

استادیار پژوهشکده مطالعات منطقه ای دانشگاه شهید بهشتی بررسی کرد:

بی تأثیر بودن تغییر مقامات سیاسی ایران و عربستان بر روابط دو کشور

کنونی که ممکن است به تجزیه این سه کشور بحرانی منجر گردد.

استادیار پژوهشکده مطالعات منطقه ای دانشگاه شهید بهشتی با اشاره به مقاله ارائه داده به همایش بررسی ابعاد سیاسی و حقوقی فاجعه منا اظهار داشت: این مقاله ضمن بررسی این سناریوها و پیشران ها و سدکننده ها و کارت های شگفتی ساز آن، بهترین سناریو را برای دو کشور، سناریوی دوم اعلام کرده که با منافع ملی دو کشور، تاریخچه و وضعیت عمومی منطقه سازگاری دارد.

رفتار سیاست خارجی دو کشور، سابقه تاریخی و تعارض منافع آنها در منطقه خلیج فارس و خاورمیانه بازمی گردد. بیشترین فضای رقابت دو کشور در سه کشور بحرانی عراق، سوریه و یمن است. بر همین اساس دورنمای روابط دو کشور، تابع رفتار آنها در منطقه و در قبال این سه کشور است.

غرایان زندگی افزود: سه سناریوی مطرح در سیاست خارجی دو کشور در منطقه قابل طرح است: تلاش برای دولت سازی، کوشش برای حفظ سازه سیاسی کشورها در حال فروپاشی و در نهایت تداوم روند

استادیار پژوهشکده مطالعات منطقه ای دانشگاه شهید بهشتی با اشاره به علت تنش ها میان ایران و عربستان در یک دهه اخیر گفت: علت این تنش ها به منابع رفتار سیاست خارجی دو کشور، سابقه تاریخی و تعارض منافع آنها در منطقه خلیج فارس و خاورمیانه بازمی گردد.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، داود غرایق زندی استادیار پژوهشکده مطالعات منطقه ای دانشگاه شهید بهشتی در گفت و گو با خبرنگار ما درباره دورنمای رابطه جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی: سناریوهای محتمل خاطرنشان کرد: جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی دو کشور تأثیر گذار در منطقه فرعی خلیج فارس هستند که شعاع نفوذشان کل منطقه خاورمیانه بزرگ را دربرمی گیرد.

استادیار پژوهشکده مطالعات منطقه ای دانشگاه شهید بهشتی با پرتنش خواندن روابط ایران و عربستان در سال های اخیر اظهار داشت: روابط میان دو کشور در یک دهه گذشته، بسیار پرتنش بوده و تغییرات مقامات سیاسی دو کشور در این مدت نتوانست روابط دو کشور را بهبود بخشد.

وی به علت این تنش ها اشاره و تصریح کرد: علت این تنش ها به منابع

دبیر کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران:

سازوکارهای بین المللی حقوق بشر توانایی چندانی برای اجرای عدالت ندارد

بهر گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، محمدحسن ضیائی فر دبیر کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران در گفت و گو با خبرنگار ما با اشاره به فاجعه منا در سال گذشته، درباره «پیگیری ابعاد موضوع فاجعه منا نزد سازوکارهای بین المللی حقوق بشر؛ کارساز یا غیرکارساز» خاطرنشان کرد: روز دوم مهرماه ۱۳۹۴، در جریان اجرای بخشی از مراسم فریضه حج واجب مسلمانان در عربستان، چند هزار مسلمان از کشورهای گوناگون جهان از جمله ۴۶۵ زائر ایرانی بیت الله الحرام، به طرز دردناک و مظلومانهای قربانی شدند. دبیر کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران به انتظاراتی که از مسؤولان عربستانی در قبال فاجعه منا می رفت، پرداخت و اظهار داشت: متعاقب این فاجعه تکان دهنده، انتظار منطقی از مسؤولان عربستان به عنوان میزبان حجاج این بود که برای شناسایی عوامل و مسببان این فاجعه بزرگ اقدامات لازم را معمول دارند و ضمن اجرای عدالت درباره متخلفان ذریبط، زمینه جبران مادی و معنوی خسارات وارده را در حدود و ابعادی که ممکن است، فراهم سازند. متأسفانه با گذشت ماه ها از بروز فاجعه یاد شده، هنوز هیچ یک از انتظارات اولیه یاد شده تحقق نیافته است. وی با بیان سؤالاتی درباره فاجعه منا تصریح کرد: این پرسش جدی به ذهن مخاطبان در سراسر جهان اسلام متبادر می شود که آیا سازوکارهای بین المللی حقوق بشر در این زمینه ظرفیت هایی برای پیگیری و احقاق حق دارند یا خیر و آیا می توان به نهادهای مذکور مراجعه کرد تا زمینه اجرای عدالت را تسهیل کنند؟ ضیائی فر با اشاره به اینکه بررسی توصیفی - تحلیلی ابعاد مختلف، پاسخ دهی به پرسش مذکور را مورد توجه قرار می دهد، گفت: با مروری بر مهم ترین سازوکارهای بین المللی حقوق بشر، اعم از نهادهای بین الدولی یا غیردولتی و کارکردهای آنها، این واقعیت تلخ را روشن می سازد که بوروکراسی عریض و طویل سازوکارهای بین المللی حقوق بشر برای احقاق حق خانواده های قربانیان فاجعه یاد شده، توانایی چندانی برای اجرای عدالت ندارد و انتظار بسیاری از این مجموعه نمی توان داشت. دبیر کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران با اشاره به مقاله ارائه داده خود به همایش بررسی ابعاد سیاسی و حقوقی فاجعه منا تصریح کرد: اگرچه پیگیری تخصصی موضوع در چارچوب این نهادها می تواند برای هدف روشنگری ابعاد فاجعه و سوء عملکرد دولت سعودی اثرگذار باشد و مقدمات اجرای عدالت را تسهیل کند. ارائه راهکارهایی به منظور تأمین این امر و تأکید بیشتر بر فعالیت و ظرفیت نهادهای مستقل و غیرحکومتی در روند پیگیری های ذریبط، از جمله نتایج بررسی پیش روست.

دبیر کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران گفت: با مروری بر مهم ترین سازوکارهای بین المللی حقوق بشر، این واقعیت تلخ را روشن می سازد که بوروکراسی عریض و طویل سازوکارهای بین المللی حقوق بشر برای احقاق حق خانواده های قربانیان فاجعه یاد شده، توانایی چندانی برای اجرای عدالت ندارد و انتظار بسیاری از این مجموعه نمی توان داشت.

دانشیار حقوق بین الملل دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی:

دولت عربستان سعودی مرتکب نقض حق حیات شده است

دانشیار حقوق بین الملل دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی سوء مدیریت مقالات عربستان را علت وقوع فاجعه منا عنوان کرد و اظهار داشت: در حادثه منای سال ۱۳۹۴ عربستان سعودی، در ازدحام صبحگاه روز دوم مهرماه ۱۳۹۴ منای، به کشته شدن هزاران حاجی از ۲۷ کشور از جمله ۴۶۴ زائر ایرانی منتهی منجر شد. بررسی وقایع موجود این حادثه نشان می دهد این حادثه به دلیل سوء مدیریت مقامات عربستان سعودی در برگزاری مناسک حج رخ داده است. وی با طرح سؤالی مبنی بر این که آیا مطابق نظام بین المللی حقوق بشر، دولت عربستان سعودی مرتکب نقض حق حیات حجاج فوج شده متفا از جمله حجاج ایرانی شده است یا خیر، به مقاله ارائه داده خود به همایش

دانشیار حقوق بین الملل دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی سوء مدیریت مقالات عربستان را علت وقوع فاجعه منا عنوان کرد و اظهار داشت: در حادثه منای سال ۱۳۹۴ عربستان سعودی، در ازدحام صبحگاه روز دوم مهرماه ۱۳۹۴ منای، به کشته شدن هزاران حاجی از ۲۷ کشور از جمله ۴۶۴ زائر ایرانی منتهی منجر شد. بررسی وقایع موجود این حادثه نشان می دهد این حادثه به دلیل سوء مدیریت مقامات عربستان سعودی در برگزاری مناسک حج رخ داده است. وی با طرح سؤالی مبنی بر این که آیا مطابق نظام بین المللی حقوق بشر، دولت عربستان سعودی مرتکب نقض حق حیات حجاج فوج شده متفا از جمله حجاج ایرانی شده است یا خیر، به مقاله ارائه داده خود به همایش

دانشیار حقوق بین الملل دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی گفت: نظر به وقایع حادثه منا که عمدتاً به دلیل سوء مدیریت مقامات مسئول دولت عربستان سعودی رخ داده است، دولت عربستان سعودی مرتکب نقض حق حیات در معنای مورد حمایت در رویه قضایی بین المللی شده است و در نتیجه دارای مسئولیت بین المللی است.

بهر گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، محسن عبدالهی دانشیار حقوق بین الملل دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی در گفت و گو با خبرنگار ما با اشاره به فاجعه منا در سال گذشته، درباره «بررسی نقض حق حیات در فاجعه منا» خاطرنشان کرد: مطابق نظام بین المللی حقوق بشر، حق حیات بنیادی ترین حق بشری است که حتی در دوران اضطراب عمومی نیز قابل انحراف نیست؛ با این حال، مجازات اعدام و سلب حیات در عملیات پلیس، همچنان به عنوان واقعیاتی اجتناب ناپذیر در جوامع انسانی به چشم می خورند.

حضرت امام خامنه ای (مد ظله العالی)

جهان اسلام اعم از دولت ها و ملت های مسلمان، باید گریبان
حاکمان سعودی را به خاطر جنایاتی که در گستره
جهان اسلام به بار آورده اند رها نکنند.

روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

دانشیار دانشگاه باقر العلوم (ع) تبیین کرد:

بازتاب فاجعه منا در رسانه ها

بررسی ابعاد سیاسی و حقوقی فاجعه منا اظهار داشت: ایرانی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران و این پژوهش معطوف به این جنگ رسانه‌ای است و مسئله اصلی آن این است که بازنمایی این وقایع در رسانه‌های این دو کشور چگونه بوده است و آنان از چه سازوکارهایی برای بازنمایی این وقایع و مقابله با یکدیگر بهره گرفته‌اند.

وی افزود: برای پاسخ به این پرسش از روش تحلیل گفتمان «لاکلاو و موفه» استفاده شده است.

این پژوهش نشان می‌دهد مطبوعات عربستان با استفاده از سازوکارهای مختلفی چون نامگذاری خنثای این واقعه، استفاده از گزاره‌های دینی‌ای چون قضاو قدر، انتساب مسئولیت حادثه به حجاج

بررسی ابعاد سیاسی و حقوقی فاجعه منا اظهار داشت: ایرانی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران و این پژوهش معطوف به این جنگ رسانه‌ای است و مسئله اصلی آن این است که بازنمایی این وقایع در رسانه‌های این دو کشور چگونه بوده است و آنان از چه سازوکارهایی برای بازنمایی این وقایع و مقابله با یکدیگر بهره گرفته‌اند.

وی افزود: برای پاسخ به این پرسش از روش تحلیل گفتمان «لاکلاو و موفه» استفاده شده است.

این پژوهش نشان می‌دهد مطبوعات عربستان با استفاده از سازوکارهای مختلفی چون نامگذاری خنثای این واقعه، استفاده از گزاره‌های دینی‌ای چون قضاو قدر، انتساب مسئولیت حادثه به حجاج

دانشیار دانشگاه باقر العلوم (ع) گفت: پس از وقوع فاجعه منا، این اتفاق به سرعت در مطبوعات جهان و جهان اسلام منعکس شد و به جنگ رسانه‌ای شدیدی بین رسانه‌های عربستان سعودی و ایران منجر شد و در نهایت موجب کاهش شدید روابط دیپلماتیک بین دو کشور گردید.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، علی‌اصغر سلطانی دانشیار دانشگاه باقر العلوم (ع) در گفت و گو با خبرنگار ما درباره «مواجهه مطبوعات ایران و عربستان در بازنمایی منا، فاجعه یا حادثه؟» خاطرنشان کرد: در حج تمتع سال ۱۳۹۴ که یکی از خونبارترین وقایع تاریخ حج در مکه بود، جمعاً ۴۷۵ نفر ایرانی به شهادت رسیده‌اند.

این تلفات جانی که به دلیل سقوط جرتقیل در محوطه مسجدالحرام و ازدحام جمعیت در رمی جمرات در منا رخ داد، به سرعت در مطبوعات جهان و جهان اسلام منعکس شد و به جنگ رسانه‌ای شدیدی بین رسانه‌های عربستان سعودی و ایران منجر شد و در نهایت موجب کاهش شدید روابط دیپلماتیک بین دو کشور گردید.

دانشیار دانشگاه باقر العلوم (ع) با اشاره به مقاله ارائه داده خود به همایش

دانشیار دانشگاه باقر العلوم (ع):

مواضع کشورهای اسلامی در برابر فاجعه منا ظرفیتی را در مقیاس منطقه‌ای و جهانی ایجاد می‌کند

سیاست خارجی دولت‌های اسلامی در قبال این حادثه، برای عدم تکرار آن گام برداشت. ستوده افزود: آنچه از بررسی این مواضع حاصل می‌شود، بیانگر این است که واکنش کشورهای اسلامی به این فاجعه یکسان نبوده و از مواضع اصلاحی تا انتقادی را شامل می‌شود.

این مواضع ظرفیتی را به منظور فعال‌سازی و سازمان‌دهی دولت‌های اسلامی در مقیاس منطقه‌ای و جهانی از طریق راهبردهای اصلاحی، فرایند پژوهی، مزیت‌یابی و توازن‌بخشی ایجاد می‌سازد که در صورت تدبیر و تأمل، می‌تواند به راهکارهای سیاسی و سازمانی دست یابد.

حوادثی همانند فاجعه منا اشاره کرد و اظهار داشت: بررسی زمینه‌های شکل‌گیری این فاجعه و راهکارهای جلوگیری از وقوع آن، از وظایفی است که باید همه کشورهای اسلامی به آن اهتمام ورزند. رسیدن به این هدف حیاتی نیازمند حساسیت بالای کشورهای اسلامی، هماهنگی، همکاری و اتخاذ مواضع مشترک است.

وی با اشاره به مقاله ارائه داده خود به همایش بررسی ابعاد سیاسی و حقوقی فاجعه منا تصریح کرد: در این نوشتار تلاش می‌شود سیاست خارجی کشورهای اسلامی در فاجعه منا بررسی و با یکدیگر مقایسه شود تا از این طریق بتوان با تعیین ظرفیت‌های لازم در

دانشیار دانشگاه باقر العلوم (ع) گفت: واکنش کشورهای اسلامی به این فاجعه یکسان نبوده و از مواضع اصلاحی تا انتقادی را شامل می‌شود. این مواضع ظرفیتی را به منظور فعال‌سازی و جهانی ایجاد می‌سازد که در صورت تدبیر و تأمل، می‌تواند به راهکارهای سیاسی و سازمانی دست یابد.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، محمد ستوده دانشیار دانشگاه باقر العلوم (ع) در گفت و گو با خبرنگار ما درباره «بررسی مقایسه‌ای سیاست خارجی کشورهای اسلامی در فاجعه منا» خاطرنشان کرد: فاجعه منا یکی از تلخ‌ترین حوادث اخیر در مراسم حج می‌باشد که در آن شمار بسیاری از زائران بیت‌الله الحرام کشته و مجروح شدند.

دانشیار دانشگاه باقر العلوم (ع) به نقش کشورهای اسلامی در جلوگیری از وقوع

استادیار گروه حقوق دانشگاه فردوسی مشهد:

اصل حاکمیت دولت‌ها مانعی برای مراجعه به محاکم بین‌المللی است

منطقی آن را کمرنگ ساخته است. استادیار گروه حقوق دانشگاه فردوسی مشهد اظهار داشت: برای رجوع به دادگاه‌های داخلی ایران یا عربستان سعودی یا رجوع به محاکم بین‌المللی، راهکارهایی پیشنهاد شده است که مصونیت دولت‌ها مانعی برای رجوع به محاکم داخلی ایران و اصل حاکمیت دولت‌ها مانعی برای مراجعه به محاکم بین‌المللی است.

وی با اشاره به مقاله ارائه داده خود به همایش بررسی ابعاد سیاسی و حقوقی فاجعه منا تصریح کرد: این مقاله با روش توصیفی و تحلیلی و با مطالعه سوابق حل‌وفصل اختلافات بین‌المللی مشابه به این نتیجه می‌رسد هرچند از حیث حقوقی امکان رجوع به محاکم داخلی عربستان سعودی بر مبنای اصل صلاحیت سرزمینی قوانین کیفری و اعمال قانون محل ورود زیان و خسارت در قواعد حل تعارض قوانین ناظر به مسئولیت مدنی وجود دارد، پس از بهبود نسبی روابط سیاسی، انعقاد موافقت‌نامه مقطوع با هدف جبران خسارات زیان‌دیدگان و افزایش حصول نتیجه راهکار کاراتری تلقی می‌شود.

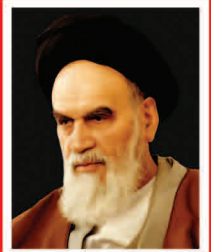
استادیار گروه حقوق دانشگاه فردوسی مشهد گفت: برای رجوع به دادگاه‌های داخلی ایران یا عربستان سعودی یا رجوع به محاکم بین‌المللی، راهکارهایی پیشنهاد شده است که مصونیت دولت‌ها مانعی برای رجوع به محاکم داخلی ایران و اصل حاکمیت دولت‌ها مانعی برای مراجعه به محاکم بین‌المللی است.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، اعظم امینی استادیار گروه حقوق دانشگاه فردوسی مشهد در گفت و گو با خبرنگار ما درباره «امکان سنجی حل‌وفصل اختلافات در فاجعه منا: راهکار حقوقی یا توافق دیپلماتیک» خاطرنشان کرد: وقوع فاجعه منا در ۲ مهرماه ۱۳۹۴ در مراسم رمی جمرات که به جان‌باختن ۴۶۴ نفر از حجاج ایرانی منجر شد، مسائل حقوقی متعددی را از حیث حقوق بین‌المللی، مسئولیت مدنی، تعارض قوانین و دادگاه‌ها و نیز حقوق جزای بین‌الملل مطرح کرده و دخالت مسائل سیاسی در مسائل حقوقی امکان حل‌وفصل

اگر از صدام بگذریم، اگر مسأله قدس را فراموش کنیم، اگر از جنایت های امریکا بگذریم از آل سعود نخواهیم گذشت. ان شاءالله اندوه دلمان را در وقت مناسب با انتقام از امریکا و ال سعود برطرف خواهیم کرد و داغ و حسرت حلاوت این جنایت بزرگ را بر دلشان خواهیم گذاشت و با برپایی جشن پیروزی حق بر جنود کفر و نفاق و آزادی کعبه از دست ناهلان و نامحرمان به مسجد الحرام وارد خواهیم شد.

این سلسله و شجره‌ی خبیثه‌ی ملعونه، دهانها را با پول میبندند، این بندگان پول و بندگان دنیا، نمیگذارند کسی [علیه] اینها حرفی بزند، اعتراضی بکند. یک هیئت حقیقت یاب لازم است، باید بروند از نزدیک ببینند، مسأله را بررسی کنند؛ هرچه [میخواهد] طول بکشد. این از جمله‌ی کارهایی است که مسئولین محترم ما هم بایستی در نظر بگیرند و دنبال بکنند و اهمیت [بدهند]. این هم یک بُعد قضیه است.

شهادت مظلومانه قربانیان فاجعه منا در ذی الحجه ۱۴۳۶ هجری قمری حیات تازه ای در کالبد عرصه اندیشه ورزی و نخبگان علمی، جاری ساخت.

برنامه‌های همایش "بررسی ابعاد سیاسی - حقوقی فاجعه منا" (۲۰ شهریور)

مجرى	۸:۳۰-۸:۳۵	افتتاحیه
قرائت قران / با نوای شهید محسن حاجی حسنی کارگر (از شهدای فاجعه منا)	۸:۳۵-۸:۴۵	
سرود جمهوری اسلامی ایران	۸:۴۵-۸:۵۰	
خیرمقدم حجه الاسلام والمسلمین دکتر نجف لک زایی (رییس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی)	۸:۵۰-۹	
سخنرانی حجه الاسلام والمسلمین دکتر احمد واعظی (رییس دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)	۹-۹:۲۰	
پخش کلیپ	۹:۲۰-۹:۲۵	
سخنرانی حجه الاسلام والمسلمین قاضی عسکر (نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت)	۹:۲۵-۹:۵۵	
رونمایی از آثار همایش	۹:۵۵-۱۰	کمیسیون ها
تشکیل کمیسیون های سیاسی و فقهی - حقوقی	۱۰-۱۱:۳۰	
گزارش رییس کمیسیون سیاسی (حجه الاسلام والمسلمین دکتر میراحمدی / رییس پژوهشگاه علوم و اندیشه سیاسی و دبیر علمی همایش)	۱۱:۳۵-۱۱:۴۵	اختتامیه
گزارش رییس کمیسیون حقوقی (دکتر محمد حسن ضیائی فر / دبیر کمیسیون حقوق بشر اسلامی)	۱۱:۴۵-۱۱:۵۵	
سخنرانی حجه الاسلام والمسلمین دکتر محسن قمی (معاون ارتباطات بین الملل دفتر مقام معظم رهبری)	۱۲-۱۲:۳۰	
تجلیل از خانواده های شهدای فاجعه منا (آیت الله مویدی قمی، حجه الاسلام المسلمین قلی پور گیلانی، دکتر ناصر قربان نیا و دکتر غضنفر رکن آبادی)	۱۲:۳۰-۱۳	
قرائت بیانیه پایانی	۱۳	
با نوای شهید محسن حاجی حسنی کارگر (از شهدای فاجعه منا)	اذان ظهر	

فاجعه منا

ویژه نامه
همایش بررسی
ابعاد سیاسی - حقوقی
فاجعه منا
شهریور ماه ۱۳۹۵
قم المقدسه

تهیه و تنظیم:
روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی
حوزه علمیه قم
سردبیر: محمد رضا قربان زاده
طراحی: سید محمد جواد فقاہتی